

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Національний університет «Одеська юридична академія»

**ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ
УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ
ТА ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ ХХІ СТОЛІТТЯ:
СИНЕРГІЯ НАУКОВИХ, ОСВІТНІХ
ТА ТЕХНОЛОГІЧНИХ РІШЕНЬ**

МАТЕРІАЛИ

Міжнародної науково-практичної
конференції

19 травня 2023 року

У двох томах

Том 1

Видавництво
«Юридика»
2023

УДК 005.332.2(4):316.42(477)"364""20"(062.552)
Є24

Рекомендовано до друку Вченою радою
Національного університету «Одеська юридична академія»
(протокол № 3 від 16.06.2023 р.)

За загальною редакцією **С. В. Ківалова**.

Відповідальний за випуск **М. Р. Аракелян**.
Матеріали видано в авторській редакції.

Є24 **Європейські орієнтири розвитку України в умовах війни та глобальних викликів XXI століття: синергія наукових, освітніх та технологічних рішень** : у 2 т. : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 19 травня 2023 р.) / за загальною редакцією С. В. Ківалова. – Одеса : Видавництво «Юридика», 2023. – Т. 1. – 790 с.

ISBN 978-617-8263-39-3

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Європейські орієнтири розвитку України в умовах війни та глобальних викликів XXI століття: синергія наукових, освітніх та технологічних рішень». У першому томі збірника містяться наукові напрацювання вчених, практиків, військовослужбовців у теоретичній та емпіричній площині в умовах повномасштабного військового вторгнення у сферах філософських основ, загальної теорії та історичних досліджень держави і права, актуальних проблем світових соціально-політичних процесів, соціології та психології. Висвітлено питання загроз національній безпеці в їхньому конституційному вимірі, у рамках міжнародного та європейського права, трудового права та права соціального забезпечення, земельного, аграрного та екологічного права, пов'язані з функціонуванням економіки та підприємництва в умовах європейського вибору України. Розглянуто проблеми інформатизації та цифровізації суспільства, захисту інформації та кібербезпеки в умовах військового вторгнення, питання методики викладання іноземних мов, теорії та практики перекладу, проблеми лінгвістики та журналістики.

Збірник розраховано на наукових та науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти, практичних працівників у сферах юридичної, економічної, соціологічної, політологічної, психологічної, філологічної наук, журналістики та кібербезпеки тощо.

УДК 005.332.2(4):316.42(477)"364""20"(062.552)

ISBN 978-617-8263-37-9 (у 2 т.)
ISBN 978-617-8263-39-3 (т. 1)

© Національний університет
«Одеська юридична академія», 2023

Грушевська Юлія Андріївна	
Лексичні новоутворення у сучасній вітчизняній рекламній комунікації	705
Menshykova Zhanna, Menshykova Anastasiia	
Marketing communications: trends and prospects	708
Чубук Олег Леонтійович	
Особливості застосування стандарту повноти подачі інформації в умовах дії Закону України «Про правовий режим воєнного стану»	710
Drobchak Alla, Popov Serhii	
A key place of journalism and military correspondents in nowadays society	714
Літвінчук Ірина Сергіївна	
Вплив фейкових новин на громадську думку	716
Лепетуха Марія Володимирівна	
Висвітлення проблем булінгу в ЗМІ	718
Ісаєнко Євгеній Геннадійович	
Регулювання діяльності онлайн-медіа	721
ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК УЧАСНИКІВ КОНФЕРЕНЦІЇ	725

ЛІТВІНЧУК ІРИНА СЕРГІЇВНА

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
асистент кафедри журналістики, кандидат юридичних наук*

ВПЛИВ ФЕЙКОВИХ НОВИН НА ГРОМАДСЬКУ ДУМКУ

«Якщо брехню повторити понад тисячу разів –
вона стане правдою»
Й. Геббельс

У сучасному світі інформація є одним з найцінніших ресурсів. Вона впливає на кожного з нас, наші переконання та наше розуміння. На даний час більшість людей отримує інформацію з мереж Інтернет, що робить її головним джерелом інформації. Аналіз численних соціальних досліджень показує, що кількість користувачів Інтернету зростає з кожним роком.

В зв'язку із зростанням популярності соціальних мереж вони, окрім своїх основних функцій підтримки спілкування, обміну думками та отримання інформації, все частіше стають об'єктами та засобами інформаційного управління, а також полем інформаційного протиборства.

Соціальні мережі часто використовуються для маніпулювання особистістю, соціальними групами і суспільством в цілому та є важливим інструментом інформаційно-психологічного впливу. Також, соціальні мережі є полем інформаційної війни.

Разом з усіма перевагами соціальні мережі являють собою серйозну загрозу інформаційній безпеці, так як містять велику кількість контенту, який може бути різного характеру, включаючи деструктивний та шкідливий. Часто інформаційний потік містить неправдиві твердження, що можуть вестися в оману користувачів. Такий феномен отримав назву фальшивих або фейкових новин.

У загальному випадку, фейк – це цілеспрямоване використання вигаданих і спеціально сфабрикованих новин, головною метою яких є підірвати репутації будь-якого інституту, організації або особи [1].

Найбільш точними синонімами фейкових новин є дезінформація або «вкидання фальшивки». Як правило, творець новинного фейку має на меті щось дискредитувати або когось зганьбити.

Поняття «фейк» включає в себе ряд найрізноманітніших явищ медіа середовища: від підроблених текстів, а також фото-, відео- або аудіозаписів до штучно створеної згідно завдання замовника [2].

Сьогодні інформаційний простір переповнений неперевіреною інформацією, фейковими новинами, спробами маніпуляції громадською думкою. Маніпулювання свідомістю людей – одна з найбільш серйозних і широко обговорюваних проблем нашого часу. Її гострота пропорційна руйнівним наслідкам маніпулятивних технологій в суспільстві, виявляються в деструкції прийнятих моральних норм, трансформації цінностей та ідеалів, поширення насильства, жорстокості та ін. [4]. Це створює загрозу для демократії та стабільності,

адже фейкові новини можуть впливати на різні аспекти життя суспільства.

Інформаційні технології стали не тільки засобом спілкування та отримання новин, а й інструментом для маніпуляцій та впливу на громадську думку. Фейкові новини, які розповсюджуються в мережі, можуть мати серйозні наслідки для політики та соціальної стабільності.

Однією з головних проблем фейкових новин є їх вплив на громадську думку. Фейкові новини часто мають сенсаційні заголовки, які привертають увагу, але не відповідають дійсності. Це може призвести до негативного впливу на громадську думку, яка може бути змінена неправильними інформаційними повідомленнями.

Фейкові новини можуть викликати суспільні конфлікти, які можуть призвести до ескалації насильства. Також, фейкові новини можуть використовуватись як інструмент для втручання в політику і зміни виборчих результатів. Фейкові новини можуть підірвати довіру до інформаційних джерел та медіа в цілому. Це може призвести до того, що люди перестануть довіряти інформації, навіть якщо вона є правдивою. Це може мати негативний вплив на громадський діалог та демократію в цілому.

Крім того, фейкові новини можуть створювати ілюзію загального настрою або суспільного руху, які насправді не існують. Наприклад, штучно створена хвиля обурення у соціальних мережах може виглядати як висловлювання великої кількості людей, хоча насправді її ініціювали всього лише кілька активістів або ботів. Це може призвести до політичної маніпуляції та зміни громадської думки.

Таким чином, фейкові новини можуть мати серйозні наслідки для громадської думки та суспільства в цілому. Для запобігання цього важливо підтримувати високу якість журналістської роботи та розробляти механізми перевірки правдивості інформації, що поширюється в мережі. Також важливо, щоб кожен із нас був обережним та критичним до інформації, яку ми отримуємо з різних джерел та перевіряв її перед тим, як ділитися нею з іншими.

Список використаних джерел:

1. Кіца М. О. Фейкова інформація в українських соціальних медіа: поняття, види, вплив на аудиторію // Наукові записки [Української академії друкарства]. 2016. № 1. С. 281–287.
2. Мудра І. Поняття «фейк» та його види у ЗМІ [Електронний ресурс] / І. Мудра. – Режим доступу: <http://old.journ.lnu.edu.ua/vyputsk7/n15/tv15-25.pdf>
3. Почепцов Г. Сучасні інформаційні війни. Георгій Почепцов. Київ : Києво-Могилянська акад., 2015. 498 с.
4. Пригорницька О. Регіональні ЗМІ як інструмент для маніпуляції громадською думкою [Електронний ресурс] / О. Пригорницька. Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Асоц. б-к України. Київ, 2015. Вип. 41. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/npnbuimviv_2015_41_45

5. Прокопенко М. Фейк як інструмент війни [Електронний ресурс] / Марія Прокопенко. День. Режим доступу: <http://m.day.kiev.ua/uk/article/media/feyk-yakinstrument-viyni>

Ключові слова: дезінформація, фейкові новини, громадська думка, соціальні мережі.

Key words: disinformation, fake news, public opinion, social measures.

ЛЕПЕТУХА МАРІЯ ВОЛОДИМИРІВНА

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
асистент кафедри журналістики*

ВИСВІТЛЕННЯ ПРОБЛЕМ БУЛІНГУ В ЗМІ

У ЗМІ постійно зустрічаються клікабельні заголовки з аудіо та відео матеріалами, новини про новий напад на дитину однолітками. Ці питання обговорюються у студіях ток-шок, до яких долучаються експерти. В масовій аудиторії формується уявлення, що існує велика кількість підлітків, які зіштовхуються з фізичним і психологічним насиллям. Це підтверджують статистичні дані, згідно з якими кількість дітей, які постраждали від булінгу у школах, збільшується з геометричною прогресією кожен день. Весь жах відбувається, насамперед, через причину – необізнаності. Постраждалі не знають всієї інформації та глибини проблеми. А з іншого боку, засновники конфлікту не усвідомлюють кримінальної та адміністративної відповідальності за свої діяння.

Фахівці надають поради як захистити себе від фізичного та психологічного насилля, але однією з найголовніших проблем залишається необізнаність, інформаційних вакуум стосовно чинників поширення та засобів протидії булінгу. В сучасному світі інтернет-ресурси виконують інформаційну функцію, дозволяють користувачам інтерактивно знаходити корисну інформацію, консультації фахівців та обговорювати власні історії на форумах та акаунтах.

Булінг – це проблема, яка не може пройти безслідно. І в залежності від виду та масштабу булінгу, будуть відрізнятися наслідки. Спочатку розглянемо наслідки психологічного булінгу. Жертви від психологічного знущання переживають дуже великі емоції, які потім можуть залишити слід на все життя, і саме цей «шрам» може бути не виправлений на духовному стані дитини. Вони відчувають: приниження, сором, інколи алергію, розгубленість, розпач, злість, тощо [6].

Жертви булінгу зазнають чимало психологічних страждань від агресорів, з-за цієї причини можуть розвинути розлади психіки. Причиною може стати навіть один випадок прояву булінгу, наприклад: масово осоромити перед всім класом, і як наслідок – дитині знадобиться професійна допомога психолога, або навіть психотерапевта. У жертви, може погіршитися самооцінка, вона буде неадекватно